

Gouwzee



Nee, dit is geen foto van de bevroren Beringzee. Wat je ziet is kruiend ijs op de Gouwzee met op de achtergrond de vuurtoren van Marken. Het is een van de meest Hollandse plaatjes van ons land en wereldberoemd tot ver buiten onze landsgrenzen.

Wanneer het na een strenge vorstperiode hard gaat waaien, ontstaat er een bijzonder natuurfenomeen dat kruiend ijs wordt genoemd. Op meren of andere grote ijsoppervlakken, zoals het IJsselmeer of de Waddenzee, zet de wind de ijschotsen in beweging. Totdat de ijschotsen vastlopen tegen oevers, dijken of dammen en over elkaar beginnen te schuiven. Het natuurgeweld drukt de zware schotsen moeiteloos omhoog, waarna het ijs zich begint op te stapelen. Dijken worden door het kruiende ijs verzwolgen en ook de vuurtoren van Marken is in zijn driehonderd jaar lange bestaan meerdere malen het slachtoffer geweest van oprukkend ijs. In 1879 werd het huis van de vuurtoren compleet verwoest en in 1939 stapelde het ijs zich zo hoog op dat het ijs door het slaapkamerraam op de eerste verdieping naar binnen kwam. Het Paard van Marken, zoals de vuurtoren in de volksmond wordt genoemd, is daarbij zelfs van zijn sokkel getild en een stukje verplaatst. De torenwachter en zijn gezin moesten het gebouw ontvluchten. In de jaren zeventig van de vorige eeuw werd de vuurtoren opnieuw ingesloten door het ijs, waarna de hele wereldpers afreisde naar Marken om het eenzame baken in een poollandschap vol ijschotsen te fotograferen. Het voormalige eiland Marken ligt in de Gouwzee en werd in 1957 via een dijk verbonden met het vasteland. Met zijn groen geschilderde houten huisjes, oranje daken en de in traditionele klederdracht en klompen gestoken bewoners staat Marken symbool voor de Hollandse cultuur. Het schiereiland ligt op nog geen twintig kilometer van Amsterdam en een

uitstapje naar Marken en het naburige vissersdorp Volendam is dan ook een vast onderdeel op de 'Holland in One Day Sightsseeing Tour' voor iedere toerist die de hoofdstad bezoekt.

Ijspret

De Gouwzee is het water tussen het vasteland en Marken. Het wordt gekenmerkt door helder en ondiep water dat in de winter snel dichtvriest. Schaatsen is hier razend populair en ook ijszeilers komen van heinde en ver naar de ijsvloer van de dichtgevroren Gouwzee.

Wandelen

Het 'rondje Marken' (circa 11 km) is een echte wandelklassieker. Volg de dijk en dan kom je vanzelf alle hoogpunten tegen. De dijk is een uitstekende plek om vogels te kijken, vooral in de winter wanneer honderdduizenden eenden in het IJsselmeer verblijven. Op de noordpunt van Marken ligt de Bukdijk, die bijna twee kilometer in zee steekt. Aan het einde ervan hoor je enkel nog maar het geklots van de golven en het geruis van de wind en bekruipt je het eilandgevoel. Ook het Zuiderzeepad (LAW 8) dat van Enkhuizen naar Stavoren voert, doet Marken aan.

Fietsen

Een rondje van Broek in Waterland via Zuiderwoude naar Marken en weer terug telt 28 km. Onderweg heb je mooie vergezichten op het IJsselmeer en in de haven kun je genieten van een vers gevangen visje. Behalve de twee kilometer lange dijk die Marken verbindt met het vasteland is er nog een andere manier om het schiereiland te bereiken. Sinds 1933 vaart de Marken Express dagelijks heen en weer tussen Volendam en Marken. Deze boottocht gebruik je op het fietstochtje Broek-Volendam-Marken-Broek (24 km).



Foto: DNV Nedluzard

Behalve schaatsen is ook ijszeilen razend populair op de Gouwzee.